Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНО: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 132. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го ТРАВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 132. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 23, 1952. VOL. LX.

ЗАЛІЗНИЧІ РОБІТНИКИ ПІДПИСАЛИ КОНТРАКТ

Вашингтон. — Три великі залізничі юнії прийняли пропозицію Білого Дому в справі наладнання трирічних непорозумінь з залізничими підприємствами і таким чином промостили урядові шлях повернути залізниці до рук їхніх власників. Заступники залізничх підприємств і залізничих братств підписали в середу мировий договір у бюрі президентового дорадника Джана Р. Стілмана після кінцевої п'ятигодинної розмови. По робітничім боці діяли заступники братства палячів на локомотивах, ордену залізничих кондукторів і братства машиністів. Вони погодилися на пропозицію Стілмана з-перед двох днів, яку прийняли були підприємці. Згода залізничих братств була змішана з висловами негодування. Вони кажуть, що до контракту прийшло під тиском уряду, який мав залізниці в посіданні від серпня 1950 р., щоб не допустити до страйку. Після підписання договору уряд передасть залізниці їх власникам за кілька днів. Попри угоду на підвишку платень, у контракті міститься ще клявзуля, що робітники не будуть ставити нових вимог до жовтня 1953 р. Тільки, якщо б уряд підніс платні іншим робітникам відповідно до кількости продукції, тоді й залізничники будуть вважати себе вільними вийти з новими домаганнями.

За підписаним контрактом робітники дістануть негайно винагороду гуртом від $600 до $1,100 на особу за час, від коли піднесено вимогу підвишки, а це спричинить загальний видаток підприємств висотою $100,000,000. Оцей контракт закінчив один з найдовших робітничих спорів останніми роками. Спір зазначився трьома страйками, захопленням залізниць під керівництво уряду і безупинними змаганнями Білого Дому впродовж останнього півчетверта року призвести до порозуміння між підприємцями і 150,000 робітників. Підвишка платні охоплює частину підвишку, признану робітникам в лютім 1951 р. на 12½ ц. для робітників у варстатах і 5 ц. робітникам на шляхах з новим додатком так, що теперішня пересічна платня на годину виносить від $1.59 до $1.95.

Сенат відкинув іміґраційний проєкт Лімана

Вашингтон. — Після завзятої дискусії над поправками й додатками до іміґраційного закону, що його підготувала комісія під головуванням сен. Пат МекКаррана, Сенат 51 голосами проти 27 відкинув ці поправки, які на ділі становили цілковито інший законопроєкт, випрацюваний сен. Гербертом Г. Ліменом з Ню Йорку. За проєктом Лімена новий іміґраційний закон мав бути „ліберальний" і „людяний. Автор законопроєкту комісії, тобто сен. МекКарран, у відповіді на закиди Лімена й його прихильників заявив, що проєкт Лімена цілковито змінив би етнічний і культурний склад американського населення і дозволив би на залиття азійськими племенами. Плян опозиції містить між ін. постанову, що незужиті іміґраційні квоти окремих країн можна зібрати разом і на їх місце допустити іміґрантів з таких країн, що вичерпали свою квоту. Двадцять шість демократів і двадцять п'ять республіканців голосували проти пляну Лімена. Тепер буде голосування над билом МекКаррана. Дехто передбачує, що президент покладе своє вето проти нового закону, якщо б він був ухвалений в теперішній редакції.

Сенатська комісія ухвалила продовження контролі цін

Вашингтон. — Сенатська банкова комісія одобрила і передала повному Сенатові до ухвалення значно виправлений законопроєкт, який дає урядові право накладати контролю на ціни й платні до березня 1953 р. і контролю на видавання матеріялів та комірного до 30 червня того року. Найважливіша зміна зайшла в точці, щоб забрати з Ради Стабілізації Платень справи, що стосуються робітничих непорозумінь, а крім того постанову, щоб ця рада мала у своєму складі як представників публіки тільки таких людей, що їх одобрить Сенат. Рада складається по рівній частині з трьох груп, а саме: представників робітництва, промисловців і громадянства. Робітництво обурене таким складом і грозить бойкотом ради.

Лільяна Гелман відмовляється зізнавати перед Комісією Палати Репрезентантів

Вашингтон. — Авторка багатьох п'єс, що мали надзвичайне поводження в театрах на Бродвею та у фільмових підприємствах Голивуду, Лільяна Гелман відмовилась відповідати перед комісією протиамериканських діянь. Питання на яке вона не захотіла відповідати було про те, чи вона була колинебудь членом Комуністичної партії. Про це її запитали на підставі вісток про її перебування в лавах одної з комуністичних ячейок в Голивуді у 1937 р. Письменниця заявила, що вона може відповідати на питання, що торкаються лише її, але не може виявляти в своїх зізнаннях інших осіб. Вона одначе заявила, що тепер не належить до Комуністичної партії.

ПРЕЗИДЕНТ КРИТИКУЄ КОНҐРЕС ЗА ВІДМОВУ ПІДВИШКИ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вашингтон. — Президент Труман висловив гостре обурення на Конґрес за те, що Палата Репрезентантів не допустила до підвишки добродійств з фонду суспільного забезпечення. Головну вину в цьому президент приписав Американському Медичному Товариству, яке від кількох років веде завзяту опозицію проти Труманового пляну заведення обезпечення здоров'я. Свої завваги висловив президент на зібранні Адміністрації Добровільної Служби Ветеранів. Його критика містила негодування за відмову ухвалити підвишку пенсіонарам і іншi добродійства; за обкроєння $75,000,000 з програми здоров'я Адміністрації Ветеранів; за признання дуже малої підвишки в поштових оплатах другої кляси на покриття поштового дефіциту. Гострі вислови президента на адресу медичного товариства прийшли після того, як стало відоме, що вашингтонський представник товариства, д-р Джозеф А. Лоренс, вислав перед самим голосуванням до конґресменів телеграфічний заклик, щоб вони недопустили до ухвалення деяких постанов про „усуспільнення медицини", які містилися в законопроєкті.

РІДЖВЕЙ ПОПЕРЕДЖАЄ, ЩО СОВЄТИ РОЗБУДОВУЮТЬ НОВУ СИЛУ НА СХОДІ

Вашингтон. — Ген. Метю Г. Ріджвей висловив перед великим числом сенаторів в приватній розмові свої спостереження про положення на Далекому Сході. Крім того він розмовляв з кореспондентами на пресовій конференції в Пентаґоні. Обидві розмови були доповненням його конференцій з верховними урядовцями секретаріяту оборони, з якими він зустрінувся на перекусці у приявності президента Трумана, та таємної конференції з об'єднаними генеральними штабами всіх трьох ділянок зброї. Програма ген. Ріджвея під час його побуту в Вашингтоні охоплює й промову на спільнім зібранні обидвох палат Конґресу в четвер перед полуднем. З розмов, які були ведені прилюдно, довідалися учасники, що Совєти розбудовують велику військову силу на Далекому Сході поза збільшеними боєвими силами комуністичних китайців і північних корейців. Верховна команда Об'єднаних Націй довідалася, що Совєти не тільки збільшили свою армію на Далекому Сході, але теж побудували нові інсталяції і літунські майдани. Команда О. Н. на Далекому Сході спостерігає ці всі рухи і приготовляється відповідно до оборони, одначе не приготована до наступу проти комуністів, твердив ґен. Ріджвей, — який має незабаром від'їхати на становище верховного командувача аліянтських сил в Европі на місце ген. Двайта Д. Айзенгавера.

Еспанію прийняли до ЮНЕСКО

Об'єднані Нації, Н. И. — Еспанію прийняли до Виховної, Наукової і Культурної Організації ОН, хоч проти цього гостро протестували представники Совєтів, Чехословаччини й Польщі. Прийняття це схвалила Господарська і Соціяльна Рада ОН 12 голосами проти 5. Проти прийняття голосували ще Мехіко та Уруґвай, а Швеція здержалася від голосування. — Представник Куби, д-р Еміліо Нунез Портуондо, заявив, що він не захоплюється режимом, що тепер в Еспанії, але він підтримує внесок на допущення цієї країни до членства в ЮНЕСКО, в якій уже сидять такі тоталітарні країни як Совєти, Чехія і Польща. Хоч Франко і переслідував еспанський нарід, то ці переслідування не можуть рівнятися з тим, що діється в тоталітарних державах під владою комуністів.

Відкрито канал Амстердам-Райн

Тіел, Голяндія. — Королева Юліяна відкрила найбільшу шлюзу на каналі, що лучить Амстердам і Райн. Цю частину каналу будовано 17 років і тепер канал Амстердам-Райн зблизить Голяндію з країнами, що лежать над Реном: Францєю, Німеччиною та Швайцарією, та скоротить час їзди на половину, це значить на 20 годин. Найбільша на суходолі шлюза на цьому каналі знаходиться біля Тіел. Ця шлюза довга на 1,150, а широка на 57 стіп і нею можуть проїздити найдовші валки барок. Брама цієї шлюзи важить 190 тонн, її відчиняють при помочі мотору і вона всилі випорожнити або наповнити водою збірник в шістьох до десятьох мінутах. Минулого року через старий канал проїхало 100,000 кораблів, що мали 23,000,000 тонажу. Надіються, що після відкриття нової частини каналу річний тонаж кораблів подвоїться і виноситиме 50,000,000 тонн.

Ватикан підписує договір у справі втікачів

Об'єднані Нації, Н. И. — Апостольський Делеґат у Вашинґтоні, Архиєпископ Амлето Джіованні Чіконані, підписав у канцелярії Генерального Секретаря ОН Триґве Лі договір про втікачів, який запевняє втікачам охорону в справах релігії, власности, торгівлі та в інших ділянках. Це вперше представник Ватикану відвідав будинок ОН та заявив, що ввесь світ з гарячою надією дивиться на працю цієї організації. Після підписання договору Апостольський Делеґат відвідав радіостанцію про ОН і там склав таку заяву: „Це також визначний факт, що перші відвідини представника Апостольської Столиці до ОН мають на цілі висунення вперед справи добра втікачів та бездержавних осіб".

Ординарій для гр.-катол. українців у Бразилії

Прудентополіс, Парана, Бразилія. — Бразилійський тижневик „Праця" сповіщає, що кардинал Дон Жайме де Баррос Камара, який має свій осідок в Ріо де Жанейро, як архиєпископ тамошньої дієцезії, призначений єпископом-ординарієм для греко-католицьких українців цілої Бразилії. Декрет Апостольської Столиці виданий 14 листопада 1951 р. креує окремий ординаріят для Східних Обрядів і призначує кардинала єпископом католиків східніх обрядів. Цей декрет увійшов в життя в День Воскресення поточного року. До того призначення юрисдикцію над українцями католиками виконував єпископ Антоній з Понта Ґросса ,в штаті Парана.

ЄВГЕН РОГАЧ ЗРІКСЯ СТАНОВИЩА ФІН. СЕКРЕТАРЯ „ПРОВИДІННЯ"

Филаделфія. — Щоденник „Америка оголошує, що з днем 1 травня 1952 р. фінансовий секретар „Провидіння", п. Євген Рогач, перестав бути фінансовим секретарем цієї організації, зголосивши свою резиґнацію з цього становища. Як секретар п. Рогач займав різні становища в загальних українських установах в Америці.

Добродійна діяльність „Армії Спасення"

Ню Йорк. — Широка добродійна діяльність заслуженої організації „Армії Спасення" позначена ще одним здобутком. Незадовго у Ню Йорку, в „Долішнім місті", де тулиться найбідніше населення міста, біля Третьої вулиці, по вул. Бавері буде відкритий дім для тих, що прагнуть вилікуватися від недуги піяцтва. Дім цей коштує пів мільйона долярів й відповідає усім найновішим вимогам гіґієни та виховання. На різних поверхах дому знаходяться різні залі для читання, слухання викладів, оглядання телевізійних передач тощо. Окремо є кімнати, де можуть знайти притулок ті, що не мають власної хати, разом з пральнею, купальнями й іншими удогідненнями. Ті, що переможуть недугу піяцтва, діставатимуть працю в організаціях Армії Спасення. До нового дому впускатимуть лише тверезих.

Лікування сухітників новим ліком поза шпиталями

Ню Йорк. — Міський відділ здоров'я сповістив, що розпочато застосовування нового ліку проти сухіт („ТВ") вже серед хворих, що не перебувають у лічницях. У самому місті Ню Йорку є дев'ять з половиною тисяч хворих на сухоти, що перебувають поза лічницями, чи то з власної волі, чи з-за недостачі вільних місць у лічницях. Новий лік, що його вже приймають сто осіб має назву „Піроцідін", — це інсонікотин-гідразід, й є тотожний з ліком, що викликав кілька місяців назад розголос у цілому світі,

ГЕН. РІДЖВЕЙ ПЕРЕД СПІЛЬНОЮ СЕСІЄЮ КОНҐРЕСУ

Перед спільною сесією Палати Репрезентантів і Сенату Злучених Держав мав виступити в четвер ген. Метью Ріджвей, дотеперішній головний командант аліянтських збройних сил на Далекому Сході, що є в дорозі до Парижа, щоб перебрати від ген. Айзенгавера головне аліянтське командування в Европі. Попереднього дня ген. Ріджвей виступив на закритій сесії сенатського комітету збройних сил, висловлюючи свої сумніви щодо можливостей замирення в Кореї та стверджуючи велику розбудову комуністичних сил на Далекому Сході

В Кореї вже нема про що говорити — твердить адм. Джой

Мунсан, Корея. — Адмірал Чарлз Тирнер Джой, дотеперішній голова аліянтської делеґації на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї, заявив на вчорашній конференції комуністам, що „вже нема над чим переговорювати" та що рішення тепер залежить виключно від них. Адмірал Джой, що очолював аліянтську делеґацію від самого початку переговорів, які ведуться вже від одинадцяти місяців, залишає цей свій пост та виїздить до Злучених Держав, щоб перебрати керівництво воєнно-морською академією в Аннаполіс. Свою останню участь в переговорах він використав на те, щоб ще раз заявити комуністам, що аліянти не відступлять від своєї засади тільки добровільної репатріяції полонених та не видадуть комуністам тих, які не бажають до них вертатись. „Рішення тепер у ваших руках" — заявив адм. Джой комуністам і вийшов з шатра в якому відбуваються переговори, опорожнивши центральне місце, яке він займав. — Негайно після того увійшов до шатра новий шеф аліянтської делеґації, ген. Гаррісон, та зайняв опорожнене місце адм. Джоя, який перед виходом з шатра додав, що він закінчує свою функцію голови аліянтської делеґації і передає її ген. Ґаррісонові. Наради, що їх після того перервано, мали, на прохання комуністів, продовжуватися ще після полудня.

Аліянти приспішують сеґреґацію полонених в Кореї

Токіо. — Аліянтське командування величезних таборів комуністичних полонених в Південній Кореї повідомило про приспішення процесу відділювання полонених комуністичних фанатиків від інших полонених. Цю сеґреґацію переводиться у зв'язку з бунтами, що їх постійно намагаються організувати комуністи, слухаючи наказів комуністичного командування. Після зломання двох останніх бунтів, одного на острові Коджє і другого в Пусан, комуністи успокоїлися і вчора вже не було жадного спротиву з їхнього боку. Ситуація в таборах полонених змінилася, як командування таборів перебрав гострий в справах дисципліни ген. Ботнер.

Збільшуються американські втрати в Кореї

Вашингтон. — Департамент оборони повідомив, що американські втрати в Кореї за минулий тиждень збільшилися на 294 вояки і виносять разом за ввесь час війни 108,707 вояків і старшин вбитими, пораненими і пропавшими в акції. В тому є: 19,157 вбитих, — 77,274 поранених, 9,699 пропавших в акції і 1,196 полонених. Найбільші втрати, бо 88,406 вбитих, поранених і пропавших, віднесла армія, — тоді, коли втрати морської піхоти виносять 17,795, фльоти 1,348 і авіяції — 1,158 вбитих, поранених і пропавших.

Черчил віддає моторовий транспорт приватникам

Лондон. — Уряд Черчила відніс перемогу над опозицією, бо більшістю 305 до 283 голосами англійський парлямент прийняв закон про відпродання приватникам удержавлених засобів моторового транспорту. Цю перемогу консерватистів уможливили самі соціялісти. Перед голосуванням вони грозили, що при найближчому перейнятті влади соціялістами — засоби транспорту будуть конфісковані. Але в дебаті представник лейбуристів Моррісон не згадував про конфіскату автобусів, тільки склав таку заяву: „Якщо виборці підтримають нас в найближчому часі і Партія Праці прийде до влади то ми знову повернемо засоби транспорту державі".

СУПЕРЕЧНОСТІ ПРИПІЗНЮЮТЬ ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ АРМІЇ

Париж. — Суперечності між міністрами закордонних справ шістьох европейських країн, головно щодо привілеїв французької армії на німецькій території та щодо часу тривкости договору в справі европейської армії, припізнили порозуміння в справі того договору. Наради в цій справі ведуться вже від минулого року і їх мали завершити міністри закордонних справ шістьох країн, що почали свою конференцію два дні тому, але вчора перервали її та продовжуватимуть в п'ятницю в Страсбурґу. Договір в справі европейської оборонної спільноти та спільної европейської армії мав би бути підписаний вже в найближчий вівторок, безпосередньо після сподіваного підписання мирового контракту між західними аліянтами та західно-німецькою республікою. В конференції в справі европейської оборонної спільноти беруть участь міністри закордонних справ Франції, Італії, Бельгії, Люксембурґу, Голяндії і Німеччини. Головною метою обох договорів, є включити Німеччину в західно-европейську оборону, що буде зв'язана з цілою оборонною системою Північно-Атлантійського Пакту. Суперечності, через які відложено дальші наради шістьох міністрів до п'ятниці, полягають в тому, що Франція пропонує, щоб важність договору встановити на 50 років, тоді коли Голяндія обстоює, щоб цей договір тривав так довго, як довго триватиме Північно-Атлантійський Пакт. Крім цього, Франція домагається, щоб її війська на німецькій території, разом з американським і британським ґарнізонами, затримали свої дотеперішні екстериторіяльні права і привілеї аж до 30-го червня 1953-го року, отже до часу, коли вони мали б бути включені в спільну европейську армію, якщо договір в цій справі буде ратифікований. Німці домагаються, щоб ці права і привілеї французьких військ закінчилися рівночасно з ратифікацією договору. Рівночасно повідомлено, що французький уряд на своєму вчорашньому засіданні доручив міністрові закордонних справ Шуманові, щоб він при своїй найближчій зустрічі з державним секретарем Ачесоном, яка наступить в найближчу п'ятницу, склав своє зажалення відносно „американської інтерференції" в справах внутрішнього управління Тунісу та повільности у виконанні замовлень на військове устаткування для Франції. — Тимчасом французькі комуністи користають з цих суперечностей між аліянтами і скріплюють свою підривну пропаґанду, приготовляючи теж масові демонстрації проти ген. Ріджвея, що має приїхати вкоротці до Парижа, щоб перебрати головне аліянтське командування в Европі.

Закінчено підготовку мирового контракту з Німеччиною

Бонн, Німеччина. — Представники трьох західних великодержав і Західної Німеччини практично завершили вже підготовку плянованого мирового контракту, що мав би бути підписаний міністрами закордонних справ в найближчий понеділок. Це сталося після того, як устійнено справу розподілу німецького фінансового вкладу в західну оборону, що досі становила головну перешкоду до кінцевого порозуміння. Самюель Ребер, заступник американського високого комісара, що брав участь в нарадах, заявив вчора, що „ми готові зустріти міністрів закордонних справ" Злучених Держав, Британії і Франції, які мають підписати договір в понеділок. До вирішення залишаються ще тільки деякі технічні та другорядні справи. Німці зокрема бажали б собі ще негайного встановлення окремої ради, яка перевірила б вироки засуджених німецьких воєнних злочинців та поробила відповідні рекомендації щодо їхнього уласкавлення. Це здобуло б теперішньому німецькому урядові симпатії населення та допомогло б йому швидше добитись ратифікації договору в парляменті.

Ген. Айзенґавер дістав найвище французьке військове відзначення

Париж. — Французький прем'єр Антуан Піне удекорував вчора ген. Двайта Айзенгавера „Військовою Медалею", найвищим французьким військовим відзначенням, і опісля на прощання поцілував його в імені Франції. Передача відзначення та прощання відбулося на окремій церемонії, в якій взяли участь члени французького уряду, найвищі військові достойники та дипломати, хоча ген. Айзенгавер не виїде з Франції скоріше, як з кінцем травня, передавши свій пост головного аліянтського команданта в Европі свому наступникові ген. Метью Ріджвеєві.

НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ПОГРОЖУЮТЬ ГРОМАДЯНСЬКОЮ ВІЙНОЮ

Берлін. — Підписання контрактового мирового договору між західними аліянтами і Західною Німеччиною поставить Німеччину над „пропасть громадянської війни і нової третьої світової війни" — заявив вчора маріонетковий прем'єр комуністичної Східної Німеччини, Отто Гротеволь. Він вважає, що після підписання мирового контракту буде виключене будь-яке порозуміння між урядами Західної і Східної Німеччини, — але „німецький нарід" потрапить „з'єднатись". Раніше східно-німецькі червоні були проголосили „останню перестрогу" і „останній заклик" до німецького народу, щоб він не допустив до підписання договору, перестерігаючи, що акція „злочинного Аденауера" заставляє Східну Німеччину змобілізувати її власну „національну оборонну силу, під проводом найкращих своїх синів". Тим самим тоном заговорили теж інші комуністичні „вожді" в Східній Німеччині, намагаючись залякати німців погрозами громадянської війни та „другої Кореї". Рівночасно совєтське військове управління повідомило західних представників в Берліні, що вже в найближчу суботу будуть закриті три з одного десятка головних шляхів для комунікації між Західною Німеччиною і Берліном, а очолюване Ґерґардом Айслером комуністичне Німецьке Інформаційне Бюро проголосило заяву, що „західні осередки шпигунства і саботажів, зокрема Розвідча Служба Злучених Держав, — використовують західний Берлін для організації саботажів і терористичних акцій та провокацій в Східній Німеччині."

СВОБОДА SVOBODA

Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Re-entry as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Pending.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$6.50	Six months	$6.50
На три місяці	$3.50	Three months	$3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$3.00	One year	$3.00
На пів року	$2.00	Six months	$2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА

Виступ президента Трумана у Вест Пойнті з нагоди святкування 150-річчя існування цеї військової академії минулого вівтірка вніс багато світла в оцінку теперішнього положення. Правда, президент Труман в своїй промові ствердив ще раз вже багато разів з'ясовувані події і факт, але це було так само конечне в обличчі нової комуністичної пропаґанди, як і найбільш побажані були нові запевнення Президента щодо оборонної готовости Злучених Держав зокрема вільного світу взагалі та необхідности дальшого скріплювання тої оборони.

Президент Труман зокрема підкреслив, що війна в Кореї є ділом Кремля та що Москва ані не зрезиґнувала ані не припинила своєї інтенсивної підготовки до підкорення цілого світу. З другого боку, Злучені Держави ніколи не мали і не мають жадних імперіялістичних ані аґресивних цілей, але вони твердо рішені припинити теж совєтський імперіялізм і поробити всі можливі заходи для відбиття совєтської аґресії з зовні і з нутра. І власне в цій оборонній підготовці Злучені Держави зробили і роблять величезний проґрес. Для прикладу Президент ствердив, що наша оборонна продукція сьогодні є в загальному три рази більша, ніж вона була ще рік тому, що в січні ц. р. продуковано, в порівнянні з січнем попереднього року, амуніції і військового устаткування вартости шість разів більше. Американські збройні сили дістають нові і високої якости літаки, танки та іншу зброю.

Проте, найважливіше твердження Президента відносно оборонної підготовки, це згадка, що Злучені Держави вже мають атомову артилерію. Досі були на цю тему тільки поголоски і здогади, а тепер це вже потверджений найвищою інстанцією факт. При цьому Президент теж згадав, що фльота продовжує працю над першим атомовим судном та що ціла наша атомова продукція є в найкращому стані.

На окрему увагу заслуговують вияснення президента Трумана відносно Кореї. Висловивши найвище признання американським, південно-корейським та іншим воякам за їх боєздатність та їх мораль в боротьбі проти комуністичної аґресії, Президент підкреслив, що коли б не американська рішучість та оборонна протиакція, сьогодні Москва вже була б запанувала над Азією, а з чартеру Об'єднаних *Націй був би залишився клаптик безвартісного паперу. Це твердження важливе вже хочби тому, що в теперішній передвиборчій* кампанії часто перетягається струну і противники теперішньої адміністрації намагаються використовувати для виборчих цілей навіть накинену Америці та вільному світові війну в Кореї, називаючи її „війною Трумана", або „безпотрібною війною".

На закінчення своєї промови, президент Труман підкреслив важливість теперішньої завершуваної вже акції для оборонного об'єднання Европи та важливість дальшої оборонної підготовки. Президент не думає, що війна є необхідна, але він теж не виключає її можливости. Теперішня американська політика, як і політика вільного світу, базується на переконанні, що загрозу нової війни можна буде відвернути оборонною силою і готовістю, що рівночасно запевнило б перемогу, якщо б демократіям ця війна була накинена.

З твердженнями президента Трумана цілком певно погодиться і їх тільки привітає кожний громадянин. Натомість можна мати деякі побажання до того, чого Президент не сказав, але що повинен був сказати. Маємо на думці так важливу в американській політиці і для американської оборони справу визволення поневолених Москвою народів. Вже не тільки в пресі, але й в усіх інших виявах американської публічної опінії, включно з Конґресом, від деякого часу постійно підкреслюється конечність, щоб Америка перейшла від політики стримування комуністичного імперіялізму до політики визволення поневолених народів. Запевнення, що їх дав президент Труман в своїй промові у Вест Пойнт американському та іншим вільним народам щодо скріплювання оборонної могутности вільного світу, є дуже важливі і надійні. Але для американської оборони не менш важлива є теж надія і заохота для поневолених народів, яких вважається „Ахілевою п'ятою" совєтської імперії, а їхній дух спротиву ставиться вище атомової зброї.

Америка в совєтському дзеркалі

Совєтська преса уважно слідкує за книжковими новинами Америки й зазначує кожний неприхильний голос про СССР, як вияв американського напасництва. Зате ніколи не подає об'єктивних американських голосів про СССР. Таким чином, у совєтського читача створюється уявлення, що в ЗДА люті капіталісти лише пропаґують збройний похід на Москву і не дозволяють виходити пресі, яка прихильно говорить про „батьківщину трудящих".

Одночасно в СССР пильнують видавати такі книжки й публікувати такі статті про Америку, що зовсім викривляють образ цієї країни. А поскільки ніяких книжок з-за кордону, звичайний совєтський громадянин дістати не може, то й уявлення про чужі країни має лише таке, яке подають йому книжки, публіковані в СССР.

Зокрема багато книжок про Америку друкується в СССР в останні роки, — це, переважно, описи Америки тих авторів-росіян, що побували за океаном під час Другої світової війни, коли совєтські кораблі приходили сюди за підтримкою „ленд-лізу".

Минулого року, серед незчисленних брошур і книг дешевої антизахідньої аґітки, в СССР з'явилося декілька книжок-репортажів про Америку, а серед них Н. Васильєва „Америка з чорного ходу", — стр. 345, вид. „Совєтський Писатель" й, у тому ж видавництві „На американському березі" Василія Кучерявенка, — 123 сторінки.

Васильєв описує мешкання в ЗДА за мешкальними зразками в СССР. „Ми побували в мешканнях, де в кожній кімнаті стиснуті шість-вісім або навіть десять-дванадцять осіб. Іноді доходить до того, що на одній постелі спить ціла родина. Що в таких мешканнях відсутні якібудь меблі, поза ліжками й одним столом на цілу кімнату, про це не доводиться і говорити".

Інший автор, Кучерявенко їде потягом біля Лос Анджелес. Дивиться у вікно й добачає, як муринята, при наближенні потягу, „поспішали ховатись у колючій кактусовій гущавині. Нас це здивувало, й, у відповідь на наш запит, робітник-нафтовик пояснив, що парубчаки, підпивши на пляжі в Лонг-Біч, вертавшись до Лос Анджелес, буває, стріляють з вікон потягу у муринських дітей. Ось вони й ховаються, доглянувши потяг".

У самому ж місті, в дільниці „Чайна Сити", автор бачить рікші. „У одній сидить американський старшина, а в іншій, — багато вбрана, з пишною зачіскою, — молода жінка. Вона задирливо споглядає на сусідній повіз, штовхаючи парасолею у спину рікші".

В автобус з Портленду до Ванкувер всідає індіянка. „І тільки індіянка, передавши гроші за квиток, хотіла сісти на сидіння, як кондуктор, скочивши, схопив її за руку, почав виштовхувати за двері, які, посміхаючись відкрив водій. Жінка гаряче протестувала. У цей мент, два добре вбрані американці зірвалися зі своїх місць й утрьох вони виштовхнули жінку з автобусу... Пасажири весело сміялися".

У місті Сієтлі в стейті Вашингтон, юрба б'є мурина: „жінка била мурина торбиною по очах і осказеніло кричала: „Виколіть раніше очі... Мужчини, вбивайте мурина, але виколіть очі"...

У Портленді до управи міста йдуть інваліди, — безрукі й безногі, щоб попросити праці, — „але зверху стояли поліцаї й безжалісно зіштовхували їх по сходах униз". Знущанням над інвалідами задоволено приглядалась юрба глядачів, а серед неї одна жінка захоплено вигукувала: „— Ах, як він його вдарив! Цей так і покотився, випереджуючи свої милиці! Погляньте, який удар!"

Зокрема багато книжок видається в СССР про „знущання" американців над населенням азійських країн та про пляни американців винищити населення Азії.

Особливо спеціялізуються в розсіюванні неправди совєтські журнали. У цих журналах, переважно в журналах для молоді, подається однаковий образ ЗДА, як країни терору, зрад, недостатків і голоду. Журнали поважно запевняють, що в ЗДА діти змушувані доносити поліції на своїх батьків, що тут прив'язують до стовпів і спалюють живими людей, що населення розгрібає смітники, щоб знайти кавалочок гнилого банана.

Читач в СССР призвичаєний до того, що діти змушувані доносити в МВД на своїх батьків, що за кавалком хліба треба безконечно вистоювати в чергах, вірить тому, що пишеться у большевицьких аґітках.

Молодь в СССР уважно прочитує кожну книжку про чужі країни. Ці чужі країни, а серед них насамперед Америка, представляються йому, як розсадник найбільшої кривди людству, яку треба знищити задля добра цього покривдженого людства.

Микола Очерет

Одною лавою проти нашої єдности

В нюйоркській російській газеті прочитали ми статтю Андрієнка-Полтавця про Наукове Товариство ім. Шевченка і про Миколу Чубатого, що розглядає доводи п. Бориса Лисянського, який дорікає на необ'єктивність трактування в „Енциклопедії Українознавства" ролі православної церкви в Україні. На питання порушене п. Б. Лисянським першим реаґував „Церковний Вісник", потім, здається, „Новий Шлях", „Українські Вісті" та певно й інші українські часописи й журнали. Через те ми певні, що хиби, коли вони трапились при друкуванні „Енциклопедії" будуть вияснені таки п. Б. Лисянським і проф. М. Чубатим у спільному погодженні і в другому виданні, а може в окремому коментарі до цього таки видання, будуть виправлені і тим справа буде остаточно вичерпана. Живемо ж у вільній державі і маємо змогу один другого переконати і в той спосіб добитись правдивого освітлення тої чи тої події.

Та не це болить п. Андрієнкові-Полтавцеві. Йому хотілось би використати саме цю помилку щоб натравити „сепаратистів" на „самостійників". Його цікавить, як „будуть реаґувати на це пани Мовчани, Балакуни, Брехуни, Очерети, Будяки, Багненки, Уґненки та інші наддніпрянці, що знаходяться на „побєгушках" у галицьких докторів, маґістрів, редакторів і іншої титулованої знаті..."

Саме в цьому питанні існує повне погодження не лише різних напрямків російських часописів на еміґрації, але й російських совєтських часописів; саме тут замикається коло інтересів всіх росіян і всі вони, — від комуністів до монархістів, від „вождів" до „єнок", що знаходяться „на побєгушках" у еміґрантських „вождів", в дивогідній єдності з Політбюром та „генеральной лінією"; всі виступають єдиним фронтом проти „самостійників" маючи лише одну мету перед собою — натравити галичан на наддніпрянців, „сепаратистів" на „самостійників", простий народ на інтеліґенцію, аби гризлись, аби сварились. Та ми це розуміємо, бо пройшли добру школу цієї тактики росіян ще в Совєтах.

З жалем мусимо здивувати автора статті, що ми не бачимо в отій „Енциклопедії" ніякого „надругательства над нашою рідною церквою". Нам не вважається „надругательством" прикра, несвідома помилка, але нам „Очеретам, Будякам, Багненкам...", як звичайним українцям наддніпрянцям, смішно дивитись на російські зусилля роздмухати ворожнечу. „Надругательство" ж ми бачили на власні очі там таки, над Дніпром. Ми бачили, як російські комісари здирали срібні й золоті шати з ікон, ми бачили як вони обдирали з євангелій золоту й срібну оправу, а самі євангелія палили, щоб замести сліди, ми бачили, як пакувались хрести, чаші, кадильниці, лампадки і все це відсилалось до Москви. Ми бачили, як п'яний матрос з брудною специфічно російською матірною лайкою підняв чудотворну ікону Божої Матері у Братському манастирі і хотів її розбити, але підковзнувся, упав горілиць на кам'яну підлогу, вдарився потилицею об камінь і на місці помер. Ми бачили, як летіли в повітря в Полтаві церкви руйновані не українцями, але росіянами і це є те справжнє „надругательство", за якими шукають Андрієнки.

Для характеристики російських прислужників, варто навести думку письменника і публіциста Сергія Підгайного, соловецького в'язня, що тепер чудом опинився по цей бік „залізної заслони": „Тих „єнків" ми мали трохи й там, в Києві і Полтаві, і якраз вони були предметом справжньої ненависти всіх українців незалежно від їх світоглядових різниць. Грушевський і Єфремов, Могилянський і Яворницький, Шумський і Хвильовий, Скрипник і Хвиля, а з ними вся Україна ненавиділа ту безідейну, кар'єристичну, шкурницьку плівку тих справжніх „працюючих паразитів" — зрадницьких і підлих. Вони були і в КП(б)У і там вони завсіди тримались „генеральної лінії" і найкраще змалював їх Хвильовий у сатирі „Іван Іванович". Ще більше їх було безпартійних, але вони не були звичайними безпартійними, ні, вони так як і ті, що сиділи в КП(б)У трималися теж „генеральної лінії" і були безпартійними большевиками, тим найпідлішим, продажницьким і донощицьким елементом... Саме з цих люмпенських елементів Чека, ГПУ, НКВД і МВД вербує собі помічників. І от ці сексоти і безпартійні большевики, безідейні люмпени, згідно з соціяльною природою всякого люмпена і плебея, коли стряслась над їхнім хлібодавцем Сталіном біда, вони, як підлі раби, зрадили свого господаря й сховались. Очікували німців і тихо сиділи. Коли ж скристалізувалась німецька політика щодо України, як полилась кров українських патріотів, щойно тоді цей люмпен і плебей повірив, що це вже справжній господар і виліз із шпарин. Це вони стають найвірнішими слугами нового господаря, це вони з донощиків НКВД стають донощиками Ґестапо. Це вони кричать, що ладні цілувати кожен камінь Берліну. Але згорів Берлін і Гітлер і ці відщепи лишились знову без господаря..." („Українські Вісті", ч. 32).

Ще приведемо думки з статті п. Віри Бабенко: „Відповідь землякам". „Пилипенко обурюється, що в Україні не було російських шкіл, що опера в Києві була в українській мові. А на якій мові опера в Москві? А які там школи? Чи лише в Києві має бути опера й школи чужою мовою... А якою мовою по всій російській імперії урядувало НКВД, а тепер урядує МВД? Може не російською п. Пилипенко? Росія — червона чи біла завжди була тюрмою народів... Тож залишіть, панове „єнки", Україну в спокою. Цікавтесь Росією — намагайтесь змінити її імперіялістичний світогляд на демократичний — тоді Росію... перестануть ненавидіти".

Микола Кокольський

ПОГАНИЙ ПОСІВ: ПОМСТА

По кожній війні статистики намагаються обчислити і зіставити в цифрах її білянс, а радше одну його сторінку, а це матеріяльні втрати, які вона приносить. І завжди цей білянс є неґативний для обох сторін, тієї, що війну програла і тієї, що її виграла. Безпосередніх матеріяльних користей війна нікому не приносить. А посередні користі? Заняті території і дорібок чужим коштом? Це ще велике питання, чи через деякий час ці здобутки не стануть важким тягарем для побідної держави і чи в національному білянсі не прийдеться пересунути їх на неприємну сторінку пасивів. Історія дає нам на це чимало прикладів. От хочби німецька політика могутности в XX ст., що довела їхню державу до небувалої катастрофи. Також останні події в Ірані, Єгипті й Індокитаю це ті болючі пересунення в національному білянсі Англії та Франції, за які приходиться платити їм не тільки обниженням життєвої стопи, не тільки ціною пониження державного престижу, але й куди більшою ціною крови своїх дітей.

Та крім матеріяльних втрат кожна війна приносить ще інші, яких не може представити цифрами жодна статистика світу, а це втрати моральні. Вони далеко важчі і не легко їх усунути. Гроші тут не вистачать. Людина вбиває людину тому, що вона знайшлася по другій стороні барикади. Що гірше. Гук розривів бомб, гарматніх і крісових пострілів в'їдається в душу дитини і вона підсвідомо вростає в атмосферу вбивства як у невинну забавку. Апотеоза війни, апотеоза вбивства зроджує страшні злочини малолітніх, коли через благе непорозуміння дитина стріляє батька, коли мнимо обиджений малий залицяйник вбиває молоде дівча. І треба довгих літ розумної, виховної праці, щоб піднести потоптану мораль.

У Мюнхені, 1948 р. була видана книжка в польській мові п. н. „Брунатна бестія". Автор П. Відерман, старша понад 60-літня людина з вищою освітою, в колишній Польщі директор жидівської гімназії в Соснівці і Бендзіні. В своїй книжці описує він німецьку окупацію Горішнього Шлеська і ліквідацію великої, понад стотисячної жидівської громади в цій окрузі. Автор стратив тоді своїх найближчих. Очевидно, що людина, яка перейшла пекло на землі, описує свої переживання кров'ю свого серця. Та ці описи переплітає автор своїми міркуваннями на тему духовости жидівства, протиставляючи її німецькій духовости, та кожним разом закінчуючи їх міркуваннями про помсту на цілому народі:

„Нашим гаслом відтепер буде: Німеччина мусить бути знищена. Кожний німець, без огляду на вік і стать, повинен мати випалений знак свастики на чолі, щоб пам'ятав, що Гітлер був його вождем, а свастика гербом. Людство ще не впало так низько, щоб не випалити до решти зі свого тіла такого боляка, яким є цей підлий, хитрий і підступний нарід. Американські жиди! Пам'ятайте, поки будуть існувати німці, доти ні один жид, отже і ви, не можете бути безпечні. Якщо не зітрете їх в порох і не усунете з землі аж до останнього, знайте, що вони будуть мститися на вас за програну війну. Жиди цілого світу повинні сповнити наказ біблії, яка каже: Зітри ім'я Амалика... Амалик то брунатна бестія, то німець, що непокоїть світ війнами. Як довго буде жити на світі один німець, так довго світ не буде мати спокою".

Ми далекі від того, щоб не розуміти трагедії жидів під гітлерівським режимом, чи виправдувати Німеччину. Висновки автора наводимо на те, щоб його власними словами вказати на глибокий моральний упадок людини, спричинений війною. Коли на подвір'ї нюрнберзької в'язниці вішали нацистівських злочинців, то це був акт справедливости на поодиноких особах за поповнені вини. Це зрозуміле. Та такі кари автора книжки не вдоволяють. Він домагається страшної помсти, фізичного знищення цілої нації, себто, щоб за злочин відповісти новим злочином. Завдання тих, що пережили воєнні страхіття, не в тому, щоб роздряпувати ледве засклеплі рани, роздмухувати ледве пригаслі огні пристрастей та засівати посів ненависти й помсти. Помста, як виладування первісних інстинктів, обнижує моральний рівень людини та заверває її в часи хижацької етики. Завданням тих, що бачили власними очима людську бестію, повести боротьбу за моральне відродження людини, боротьбу з поневоленням людини, з усякого роду насиллям, боротьбу в обороні великих, духових надбань людства.

Накликування до помсти є неморальні, а передовсім шкідливі тим, що затроюють душу молоді. Молода людина підходить до проблемів життя з ідеалістичною міркою. Вона легко запалюється ідеалами, та горить бажанням зараз же реалізувати їх власними руками. І це зовсім в порядку. Та життя ставить цій реалізації перешкоди, нераз дуже важкі, нераз непоборні. І ось в таких моментах молода, незагартована душа знов же легко попадає в крайність і — залежно від вдачі — стає циніком, або десператом, що нераз кулею

(Закінчення на стор. 3.)

Л. Печинська

КИТАЙСЬКИЙ ЧАСОПИС

З зацікавленням, я часто споглядаю в нюйоркській підземці на читачів китайських часописів. Формат цих часописів, звичайно менший від формату нашої „Свободи". Сторінок також не багато. Самі „літери" великі й тому здається, що матеріялу в такому часописі вміщено небагато. Одначе читач дуже довго тримає перед собою сторінку і його очі поволі опускаються зверху вниз, слідкуючи за химерними значками прямовісних рядків — стовбців.

Мені дивно в такі хвилини думати, що цю ж саму китайську газету може читати й розуміти японець, який усно ніяк з китайцем порозумітись не зможе, настільки різні їхні мови. Та й самі китайці говорять настільки різними говірками, що, часто, єдиною можливістю порозумітись, є для них написати значок, що його вони однаково зрозуміють.

Це дивно видається нам, бо ми зазначаємо письмом окремі звуки нашої мови, а китайці і японці окремі слова. Тому в китайському часописі один значок (буква, літера) віддає ціле слово, ціле поняття, на яке ми потребуємо кілька букв. Щоправда і в нашім письмі часто вживають одного значка на ціле поняття. Ось наприклад, наше слово „сім" ми звичайно зазначаємо одним значком „7", а не трьома буквами. Цього самого значка вживає й американець замість п'ятьох літер слова „севен". І цей значок „7" однаково зрозуміє й американець, й українець, хоч в усній мові вони вживають зовсім різних слів, щоб сказати „7". Це саме торкається й таких загальновживаних, як $, +, =, % й багатьох інших значків, що їх однаково зрозуміє француз, німець, англієць, грек й українець, хоч кожний має інше слово на ці значки

Пригадую це все, приглядаючись повільному читанню часописів, що їх тримають в руках пасажири, які виходять, звичайно, з вагону підземки на одному з зупинків нюйоркського „китайського міста".

Велика китайська іміґрація в ЗДА, особливо в Ню Йорку та на західнім побережжі, має багато власних видавництв, що друкують книжки та часописи, — деякі з них дорівнюють часописам в їхній батьківщині.

Обставини побуту в самім Китаї спричинюють, що спосіб видавання китайського часопису та поширювання його, значно різниться від американсько-европейських норм. Звертає, насамперед, увагу порівняльно невисокий наклад часописів у Китаї. Так, найбільший Шанхайський часопис „Сінь Вень Жі" (Денний часопис новин), — що його редакцію і друкарню відвідують численні делеґації з европейських підсовєтських країн, — має всього 120,000 примірників накладу.

Наклад цей замалий для п'ятимільйонового міста, якщо зважити ще, що в самому місті розходиться лише 80 відсотків накладу, а решта йде в інші міста та на села. Одночасно це й високий наклад, якщо пригадати, що, щоб вміти читати такий часопис, треба вчитись 5-6 років у початковій та 2-3 роки в середній школі. Цей бо часопис оперує великим числом понять, які він передає чотирма тисячами знаків (а усього кожне число, що друкується в шість стовпців має біля 120,000 знаків). Отже для значного відсотку населення Шанхаю, цей часопис „занадто мудрий", бо менш грамотні читачі не зможуть зрозуміти того, що надруковано аж чотирма тисячами знаків. Бо в Китаї люди не діляться на грамотних і неграмотних. Тут є неграмотні, чвертьграмотні, півграмотні, грамотні на три четвертини й так далі, бо дійсна грамотність в Китаї — це вислід дуже багатьох років повсякчасного навчання.

Інше пояснення щодо малого накладу китайських часописів знаходимо в величезних просторах Китаю та недостачі доброї системи сполучення. Так, нормально, Пекінська газета доходить до Шанхаю за два дні, до Кантону за 5, а ще далі за тиждень і більше.

Техніка видавання часопису в Китаї неудосконалена. Головна складацька машина, без якої годі собі тепер уявити видавництво в інших країнах, — лінотип, — тут незнаний. Досі не вдалося ще збудувати машини, яка б охоплювала масу китайських знаків, хоч досвіди пробадяться і в майбутньому ця справа може бути додатньо розв'язана. Але сьогодні все ще складають руками. У залі складачів стоять великі касти поділені на три частини. У бічних частинах порозкладувані знаки, що найчастіше вживаються, — є їх біля тисячі, — і біля кожної з бічних частин стоїть складач. У середній частині касти знаходиться 2-3 тисячі рідше вживаних знаків і з неї складачі добирають потрібні їм знаки. Часто вживані вислови заздалегідь получені разом. Це, в газеті „Сінь Вень Жі", такі актуальні вислови, як „Народньо-визвольна армія" тощо.

Не так давно збудовано писальну китайську машину, яка, по її удосконаленні стане зразком і для китайського лінотипу. Писальна машина вже тепер дає великі прислуги в праці редакції, хоч послуговуватись нею досить тяжко. Це півметрова квадратова скриня, виповнена знаками, або їхніми частинами. Над нею круглий валок, що їздить на коліщатках вгору й униз. На валику прилад, що посувається праворуч і ліворуч й що може сягнути до кожного знаку в скрині. Машиністка бере аркуш паперу й накручує його на валок. Валок посувається до бажаного рядку з знаками й зупиняється, а прилад для витягування знаків далі посувається до потрібного знаку праворуч чи ліворуч, хапає його, підносить до валка й відбиває його на папері, що на валку. Потім обережно вкладає значок на його місце. Таким чином вправна машиністка за годину може написати до тисячі знаків. Це зовсім не мало, якщо зважити ще раз на це, що ці знаки тут не букви, а окремі слова, чи частини понять.

Коштує китайська газета багато, — тисячу юаніїв, себто майже стільки, скільки нормальне снідання. Передплатники знижки не мають.

Часопис в Китаї має значно поважніше суспільне становище, як деінде й пригадує нам значення, які колись мали в нас перші наші часописи. „Сін Вень Жі" має три тисячі кореспондентів, що освітлюють найменші подробиці національного життя. Особливо багато місця присвячує редакція економічним питанням, — сам відділ економічних справ має 1800 кореспондентів, себто більше ніж всі позосталі. Міжнародній політиці приділяється 15 відсотків, внутрішній політиці — 30, культурі — 10, хроніці — 5, а решта, себто 40 відсотків займають економічно-господарські справи.

У Китаї існує, з огляду на малограмотність населення, звичай спільного читання, що був колись знаний в Галичині й був спричинений тяжким матеріяльним положенням селянства, коли далеко не кожна родина могла купувати часописи. В Галичині таке читання відбувалося звичайно в Просвітах, але часто й по приватних хатах, так, як і в Китаї, де група читачів сходиться до передплатника, й прослуховує газету, за яку вони спільно платять передплату. „Сінь Вень Жі" має 2000 таких групових передплатників, що об'єднують кількадесять тисяч читачів.

Редакція цього часопису підтримує увесь час тісний контакт з читачами й кореспондентами. У часописі є окремий відділ, що зветься „Сад читачів", де вміщуються відповіді на численні листи читачів. Місячно цей часопис отримує біля п'ятьох тисяч листів, на частину з них уміщує відповіді в часописі, на позосталі листовно. А головне, — не переривається особистий зв'язок з читачем, з яким раз на місяць відбувається офіційна зустріч для обговорення редаґування часопису й потреб читацької маси. Після обговорення, присутні звичайно оглядають фільм і провадять приватні розмови. На таке обговорення прибуває досить багато гостей, бо часом навіть до чотирьох тисяч...

О. Бест

ГЕНЕРАЛ АЙЗЕНГАВЕР

Про ген. Айзенгавера пишеться дуже багато так в американських як і в европейських часописах. Це зрозуміле, бо з особою ген. Айзенгавера, як кандидата на президента Америки пов'язана не лише доля американського континенту, але й інших країн світу.

Деякі американські часописи й журнали („Лайф", „Тайм") вважають справу президентури ген. Айзенгавера за пересуджену. Не так воно є в дійсності. „Вислід пороху і війни ніколи не є певний" — каже стара римська пословиця.

Тому ми беремося писати про особу ген. Айзенгавера не як про кандидата на президента, а як про людину, яка, без огляду на вислід виборів, буде займати чолове місце в галерії славних американських мужів поруч през. Трумана, ген. МекАртура, ген. Риджвея та інших.

Ми хочемо подати про ген. Айзенгавера те, що про нього написав рік тому назад один з чолових італійських публіцистів Індро Монтанеллі. Така характеристика особи, ген. Айзенгавера має для нас велику вартість, раз тому, що вона писана рік тому назад, коли ще не було відоме чи ген. Айзенгавер буде кандидувати на президента, друге, вона походить з табору, який ще вчора воював проти Аліянтів.

В році 1941 повернув, тоді ще полковник Айзенгавер, після першої катастрофальної фази війни на Пацифіку з фронту до головної кватири в Пентагоні (Вашингтон). Вже тоді заступав він гадку, що війна вирішиться не в Азії, а в Европі. Тому його поставлено на чолі европейського висадного корпусу, на яке то становище був передше предбачений ген. Маршал. Таким чином полковник Айзенгавер був іменований полководцем військ, що існували лише на папері, гармат, що на них стаb лише була лита, літаків, що їм не були ще готові варстати. Таке було положення. Два роки пізніше виходить ген. Айзенгавер у Франції на берег як вождь 95 аліянтських дивізій, прекрасно озброєних, з повітряною та восинною флотою, яка перевищала о ціле небо німецьку.

Не дивно, що йому, а не кому іншому повірено утворення атлантійських військ. Коли рік тому назад ген. Айзенгавер в днi 21-го лютого 1951 року обнимав на паризькому летовищі команду над тими військами, він мав до своєї розпорядимости 21 тивізій, що мали боронити фронту довгого на тисячі кілометрів. То були 7 аліянтських дивізій в Німеччині, 9 французьких в материку, дві дивізії в Англії, 3 дивізії в Італії. Проти тих сил стояло тридцять російських дивізій в східній Німеччині, в тому 20 панцирних, дальше по дві дивізії в Польщі, Австрії, Мадярщині, Румунії. Крім цього чотири польські, дві чеські, три румунські, одна болгарська дивізія, разом приблизно 200 дивізій з 3 мільйонами жовнірів. Айзенгавер являється дивною людиною. Коли, після конференції у президента Трумана, спитали журналісти ген. Айзенгавера, чи він приняв пост начального вождя аліянтських військ, він відповів: „Я є генералом в чинній службі. Я приймаю кожний пост, що мені його моя влада признача". А однак не все воно відбувалося так гладко тому, що конференція з през. Труманом в тій справі тривала кілька годин і говорювано мабуть справи не лише військового характеру, але також політичні справи та ген. Айзенгавер мусів одержати обіцянки.

Одного разу французький генерал Білльот, який саме тоді перебував в Вашингтоні, спитав ген. Айзенгавера, які були б погляди славного стратега Клязевіца на третю світову війну, він відповів: „Я ніколи не читав Клязевіца". Один раз хтось звернув був увагу ген. Айзенгавера на технічну слабість військ в Европі. На це відповів йому ген. Айзенгавер: „Любий приятелю, дві річи розуміють дилетанти краще за фахівців: „проституцію і стратегію!"

Коли ген. Грінтер, його шеф штабу звернув йому увагу на один артикул французької комуністичної часописи „Гуманіте", в якому заповідалося мобілізацію комуністичних мас проти акції ген. Айзенгатера в Европі, він відповів: „Це настроює мене оптимістично, що комуністи мобілізують проти мене не військо а цивільну людність!"

Правдоподібно не відповідає правді, що ген. Айзенгавер не читав ніколи Клязевіца. Але одно є певне, що він не поділяє поглядів Клязевіца на війну, який уважає, що в війні рішаючим чинником є техніка. Тимчасом ген. Айзенгавер уважає, що наступна війна не буде виключно технічною, навпаки будуть в ній відгравати чи не рішаючу ролю чинники політичні. Ген. Айзенгавер уважає противно як тези Клязевіца, що війна ведеться аж тоді, як стріляють гармати, та що цілі слідуючої війни будуть головно не стратегічно-військові, а політичні.

Тому ген. Айзенгавер являється більш політиком, як стратегом, більш мужем стану, як штабовим старшиною. На те вказує також ціла його військова карієра. Після першої Світової війни одержує рангу майора. Від 1935-1939 року відбуває військову службу на Филипінах. Підчас другої Світової війни стає генералом бригади, відтак головнокомандуючим висадних Аліянтських військ у Франції в 1944 році. Про побідну війну написав знану книжку п. з. „Хрестоносний похід в Европі". За такий наголовок його книжки, нагнівались на нього німці, але сьогодні в міру великих заслуг ген. Айзенгавера для Европи, йому той „гріх" призабуто і сьогодні Німеччина разом з цілою Европою з великим жалем прощає його як головного команданта атлантійських військ. Не місце тут говорити про ті заслуги, що їх положив ген. Айзенгавер, як головнокомандуючий військ НАТО від грудня 1950 до сьогодні. Можна без більшого труду скласти звіт на скільки за той короткий час збільшилася військова сила Заходу, хоча багато лишається військовою таємницею. Але те, що ген. Айзенгаверові повелося приєднати до Атлантійського пакту Грецію та Туреччину, та що йому вдалося за короткий час об'єднати духово цілу Західню Европу, являється великою його заслугою як вождя і політика. „Пам'ятайте про те, — говорив ген. Айзенгавер до студентів університету в Колюмбії, якого він є президентом, — що техніка є лише знаряддям в руках людини". Прем'єр Черчил так висловлюється про великого генерала: „Я подивляю цей, великий, далекосяжний і чистий характер".

Як ми вже на вступі зазначили, воно не є зовсім певне чи ген. Айзенгавер буде вибраний президентом Америки. Але як воно не було б, ген. Айзенгавер залишиться визначною людиною.

„УКРАЇНСЬКІ" ТВОРИ НА СЦЕНАХ КИЇВСЬКИХ ТЕАТРІВ

„Красний мак", „Кармен", „Житейское море", „Ревизор", „Под золотым орлом", „Враги", „Борис Годунов", „За горизонтом", „Тридцять серебреников", „Русалка"... „Мартин Боруля" теж є. („Рад. Укр.". 16, 17 і 18 квітня).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Третій Звичайний З'їзд Т-ва бувших Вояків УПА в ЗДА

У днях 26 і 27 квітня 1952 відбувся в Ню Йорку у приміщенні Л. М. К. Третій Звичайний З'їзд Товариства бувших Вояків УПА в ЗДА. Участь у З'їзді взяли бувші Вояки УПА з Ню Йорку й околиці та делегати з Відділів Клівленд, Шікаго та Дітройту. Після участи в Параді Льояльности голова Т-ва д. І. Ярикiвський відкрив З'їзд, вшануванням пам'яті впавших Героїв та привітав запрошених гостей, делегатів і членство. Президія у складі: голова д. Л. Футала, заступники д. інж. С. Голяш, д. Н. Рушицький та секретарі дд. Т. Бурий і Я. Кіцюк кермували дальшим ходом ділових нарад. Привітання для З'їзду склали: УККА, Ком. Об'єднань Амер.-Українських Орг. міста Ню Йорку, ОУА „Самопоміч", Головна Управа ООЧСУ, Головна Управа СУМА, Братство кол. Вояків І-ої Української Дивізії, Братство бувших Вояків УПА ім. св. Юрія Переможця, Товариство бувших Вояків УПА в Канаді, Товариство Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського — Представництво у ЗДА, Станиця УСС — Ню Йорк, Другий Відділ ООЧСУ, Ню Йорк, Від. ТУСМ — у Шікаго, Осередок СУМА — Ню Йорк, Відділи Тва був. Вояків УПА, Клівленд, Шікаго й Дітройт та окремі неприсутні члени Т-ва і запрошені гості. Після реферату д. інж. Голяша „За збереження Кравої Символіки" та дискусії, закінчено перший день нарад спільним прийняттям та циклем споминів учасників Кравої Боротьби.

Другий день нарад започатковано спільною участю в Богослуженях. Після вечірних звітів Відділів та Головної Управи, З'їзд склав призниння за успішно проведену працю та аплявзом уділив абсолютірію уступаючій Головній Управі. Вибір нових керівних органів попередив реферат д. д-ра Б. Гука на тему „Наше внутрішньо-організаційне положення". Після дискусії над рефератом вибрано нову Головну Управу в такому складі:

Голова: д-р Б. Гук; заступники: Я. Кіцюк, М. Черешньовський; секретар: Е. Нестерук; касієр: М. Шашкевич; члени: І. Ярикiвський, М. Грицковян; контрольна комісія: А. Мицьо, В. Кульчицький, Р. Байляк; суд чести: С. Голяш, Л. Футала, О. Дашко, Т. Бурий, С. Данів.

По затвердженні Резолюцій закінчено Третій Звичайний З'їзд Товариства бувших Вояків УПА в ЗДА відспіванням національних гимнів. В резолюціях З'їзд м. ін.: „підтримує політику Уряду ЗДА в його активному спротиві московсько - большевицькій агресії і вірить, що Уряд ЗДА підтримає свободолюбні прагнення українського народу, що їх він задокументував збройною боротьбою УПА"; „гостро засуджує московські імперіялістичні групи на еміграції, що плянують реставрування російську імперію, а також засуджує польські еміграційні групи, що зазіхають на західні українські землі з княжим городом Львовом"; „вітає Український Конгресовий Комітет в його праці для справи визволення України і закликає своїх членів до сплачування Національного Датку. З'їзд дружньо вітає Братство бувших Вояків УПА ім. св. Юрія Переможця в Німеччині, Товариство бувших Вояків УПА в Канаді. та всіх Друзів, розкинених по цілому світі. Вітає теж усі організації бувших вояків Української Армій, та Українсько-американських Ветеранів. Окремо З'їзд вітає все воюцтво, що стоїть у боротьбі проти комуно-московських імперіялістів", та „кличе до поєднання революційного табору на еміграції".

ПОГАНИЙ ПОСІВ; ПОМСТА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

кінчає своє життя, або кидається в другий бік, стає фанатиком своєї ідеї, та в її ім'я посвячує себе, нераз за марність, що ніяк ні рівноважить понесеної жертви. Особливо великий вплив на формування молодої душі має друковане слово, тимбільше якщо воно грає на її ідеалістичних струнах. Тому й філософування на тему помсти над ворогом легко приймається в молодій душі та діє негативно на її мораль.

Тирани аж надто добре розуміють, що друковане слово є одним із рішальних, виховних чинників і тому не допускають ніяких свіжих ідей до своїх вихованків і по-варварськи нищать писання, ненадиханi їхнім духом. Тільки ця тактика короткозора і глупа. Ідея все одно пробиває і найгрубші тюремні мури та набирає ще більшої, просто містичної сили. Тому виховання належить оперти не на непевних заперечуваннях та заборонах, а на позитивних, моральних вартостях, на загально-людських ідеалах, мозольного дорібку творчого духа на протязі тисячолітньої історії людства, на великих зразках, в які така багата ця історія. Добро, правда, краса не втратили своєї вартости, хоч людська бестія намагається їх оплювати. Навпаки, на тлі скривавленого світу вони тим більше ясніють як провідна зоря для втомленого, зблуканого мандрівника. У глибокій пошані й любові до цих ідеалів, до великих їх носіїв та мучеників, що за них терпіли і вмирали, нехай зростає і процвітає найшляхетніший твір Господньої руки — людина.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ВІДБУДОВА КИЄВА

В минулому році в Києві „побудовано перші нові будинки на центральній магістралі Києва — Хрещатику, відбудовано Київський університет, тільки в минулому році введено в експлуатацію 103 тисячі квадратових метрів нової житлової площі... Незважаючи, однак, на проведену велику роботу, будівництво житлового фонду Києва і, зокрема забудова Хрещатика здійснюється ще незадовільно... за період з 1952 до 1955 року на центральній магістралі Києва-Хрещатику та прилеглих до нього вулицях передбачено споруд 12 житлових будинків, площею 31,7 тисяч кв. метрів, 7 адміністративних будинків, палац культури промислової кооперації, будинки консерваторії та готелю... Значна частина намічених робот припадає на 1952 рік. Протягом цього року мають бути.. здані в есплоатацію 97 тисяч квадратних метрів житлової площі". (Рад. Укр." 8 квітня).

Отже, минулого року здано до ужитку 103 т. кв. метрів житлової площі і це визнано за незадовільне, а тому на 1952 рік намічено здати до ужитку... 97 тисяч кв. метрів, цебто ще менше.

Київ перед війною мав до 900 тисяч населення. За деякими даними нині в Києві живе 600 тисяч. Коли до квартирозабезпечення застосувати совєтську нормумінімум 4 кв. метри на людину то по цій нормі Київ повинен би був мати житлову площу до 2500,000 кв. метрів, отже проваджене нині будівництво в Києві складає ледве 4% потреби житлової площі. Коли б таке будівництво і в таких темпах провадилось й далі, то через 25 років сучасне населення Києва жило б по чотири душі в одній шістнадцяти метровій (розмір нормальної кімнати для одної людини) кімнаті.

Така соціялістична перспектива Києва і його мешканців, як вона виглядає з звітів про відбудову Києва. Розміри будівництва в Києві не відповідають нормальному зносу (амортизації) житлового фонду міста, не кажучи про відбудову зруйнованого в час війни.

(У. Думка).

УВАГА! — НЮАРК І ОКОЛИЦІ!

АНСАМБЛЬ УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ ОПЕРИ

В СУБОТУ, 7. ЧЕРВНЯ 1952 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ, 180 William St., NEWARK

друга дія з опери

КАТЕРИНА

Муз. М. Аркаса, текст за Т. Шевченком

В 2-му відділі:

Арії, пісні та дуети композиторів: Лисенка, Степового, Чайковського, Россині, Верді, Маскані та інші. А також Укр. Народні Пісні.

Початок о год. 8. вечорі.

Квитки можна набути в Самопомочі при Укр. Централі, в „Базарі", 91 Mercer St., кожного дня, та в день вистави при касі від год. 3. пополудні.

УВАГА! — ШІКАГО І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ КООПЕРАТИВНЕ ТОВАРИСТВО ОПІКИ НАД МОЛОДДЮ „САМОДОПОМОГА" У ШІКАГО

повідомляє, що як минулих, так і цього літа провадитиме

Українську ВАКАЦІЙНУ ОСЕЛЮ

В РАУНД ЛЕЙК, ІЛЛІНОЙ

Оселя, що є власністю Товариства, положена над озером, серед чудової природи і віддалена всього 45 миль від Шікаго.

1. В біжучому році будуть зорганізовані три турнуси вакац. оселі. **Перший:** тільки для хлопців, від 29. червня до 19. липня **Другий:** мішаний для хлопців і дівчат, від 20. липня до 9. серпня **Третій:** тільки для дівчат, від 10. серпня до 30. серпня.
2. Оплата за турнус виносить для членів Товариства $50, — від одної дитини. Оплата за один турнус для нечленів Товариства виносить $50.— плюс $15.— вписова такса від одної дитини.
3. Оплату за побут на оселі треба зложити згори найпізніше до дня 15. червня.
4. На оселю приймається дітей українського походження віком від 6—16 років з усіх Стейтів Америки.
5. Записи на всі три турнуси приймається: для Шікаго та околиць до дня 31. травня, для інших міст та стейтів до дня 10. червня 1952. Записи приймаються кожного дня в вечірніх годинах у домівці Товариства особисто або кореспонденційно дорогою. Звертатись на таку адресу: **SELFRELIANCE, Ukrainian-American Cooperative Association, Inc., 2408 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.**
6. Перед від'їздом на оселю всі діти будуть оглянені лікарем Товариства.
7. При тому Управа Товариства розписує конкурс на: 1. Завідательку кухні і, рівночасно головну куховарку; 2. дві помішниці куховарки; 3. Виховника для хлопців; Виховницю для дівчат; 5. чоловіка або жінку для утримування чистоти та порядку. Час тривання праці і винагорода згідно з умовою. Зголошення слати на вище подану адресу до дня 31. травня.

ЗА УПРАВУ:

Степан Заплатинський, голова; Олександер Нагорняк, секретар.

СПЕЦІЯЛЬНА ТЕЛЕВІЗІЙНА ПРОГРАМА ДОБРУСУ

—в справі—

ВІННИЦІ

В НЕДІЛЮ, 25. ТРАВНЯ Ц. Р.

В ГОДИНАХ ВІД 8:30 ДО 9:00 ВВЕЧОРІ

ЧЕРЕЗ ТЕЛЕВІЗІЙНУ СТАНЦІЮ WPIX — CHANNEL 11

Виступає перша група українських свідків про большевицький злочин у Вінниці. На чолі групи — Архієпископ **Григорій** — Вінницький і Житомирський. В переслуханні свідків беруть участь — д-р Метюс, керівник комісії Американського Конгресу для дослідження поза-американських варварств; Р. Воґелер — недавній в'язень мадярських комуністів; коментатор антикомуністичних телевізійних програм Геррі Т. Брентидж і представники американських пресових органів. — Переkладачем під час інтерв'ю буде о. В. Профета.

УВАГА! — УКРАЇНЦІ!

Фільмова вистава

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ"

оголошена на суботу, 24. і неділю, 25. травня 1952 в Stuyvesant Highschool, **ВІДКЛИКАЄТЬСЯ з причини свята Петлюри і Коновальця.** Слідкуйте за оголошеннями.

Дирекція Авраменка.

УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦІ!

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста НЮ ЙОРКУ

подає до відома Українському Громадянству, що

В НЕДІЛЮ, 25. ТРАВНЯ 1952 Р.

В ЗАЛІ ВАШИНГТОН ІРВИНҐ ГАЙСКУЛ

(Ірвінг пл. і 16. вул.)

відбудеться

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ

присвячена світлій пам'яті СИМОНА ПЕТЛЮРИ, Головного Отамана Військ Української Народної Республіки, та ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ, Команданта Січових Стрільців і Голови Проводу Організації Українських Націоналістів.

В ПРОГРАМІ: Святочна промова проф. І. Паливоди та реферат ред. В. Давиденка; сольоспіви і дует артистів С. Винниченко-Молгової та Л. Рейнаровича, деклямація п. Лідії Крушельницької та виступ хору „Боян" під батутою проф. Недільського. Фортепіяновий супровід п. Лесі Вахнянин.

Початок о год. 7. ввечорі **Вступ $1.**

Закликаємо все Українське Громадянство Ню Йорку і околиць масово взяти участь у цій Академії, щоб цим вшанувати світлої пам'яти великих Героїв та Борців, що з рук большевицько-комуністичних агентів полягли за волю України.

В НЕДІЛЮ, 1. ЧЕРВНЯ (JUNE 1) 1952 РОКУ ВІДБУДЕТЬСЯ

УРОЧИСТЕ ПОСВЯЧЕННЯ

ОСЕРЕДКУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗДА, в БАУНД БРУК, Н.ДЖ.

ПРОГРАМА УРОЧИСТОСТЕЙ:

Год. 9:45 рано. **Процесія з церкви св. Ап. Андрея на центральну площу, де відбудуться головні урочистості.** В процесії беруть участь Єпископат і Духовенство, братства і сестриництва, діти недільних шкіл, церковні хори та представники парафій і церковних організацій з прапорами і хоругвами.

Год. 10:15 рано. **Соборна Архієрейська Св. Літургія,** яку, в сослуженні всього Духовенства східних стейтів, відправлять **Високопреосвященніші Митрополит ІОАНН та Архієпископ МСТИСЛАВ і ГЕННАДІЙ.** Підчас Св. Літургії Заупокійна Ектенія за души мільйонів братів і сестер, що загинули на Україні від голоду в р.р. 1932-1933.

Год. 12:00. **Посвячення місця під будову ЦЕРКВИ-ПАМ'ЯТНИКА** на честь наших братів і сестер, що життя своє зложили на вівтар боротьби за Правду Христову на Україні та за Її волю і державність. Після цього спільна молитва до Пресвятої Богородиці.

Год. 2:00 пополуд. **Посвячення друкарні та інших будинків.**

Год. 2:30 пополуд. **Відкриття АРХІВУ-БІБЛІОТЕКИ Української Православної Церкви в ЗДА.** Після цих урочистостей, на терені сусіднього „Українського Села" (власність парафії Св. Володимира в Ню Йорку), концерт народних пісень та товариська зустріч учасників урочистості.

Доїзд потягом з Ню Йорку, Нюарку і Филаделфії до ст. Ню Бронсвік (Пенсилвенія Рейлровд), звідки автобусом Нр. 60 до Саут Баунд Брук. Доїзд автами: дорога Нр. 1 через Ню Бронсвік, Нр. 29 і 28 через Баунд Брук, Н. Дж. — **Телефонувати на Нр. 9-2348 — Баунд Брук, Н. Дж.**

Консисторія Української Православної Церкви в ЗДА.

УВАГА! ШІКАГО, ІЛЛ., Й ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ В ШІКАГО

ЗАПРОШУЄ ВАС З РОДИНОЮ І ЗНАЙОМИМИ

НА СУБОТУ, ДНЯ 31. ТРАВНЯ 1952 РОКУ

О ГОД. 8. ВВЕЧОРІ ДО ПІЛЬЗЕН ПАРКУ

3043 WEST 26 ВУЛ. (ріг Олбані)

ЦЕ ПЕРШИЙ ВЕСНЯНИЙ

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ БАЛЬ

ВСІХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ З ОКРЕМОЮ ПРОГРАМОЮ ДЛЯ МОЛОДІ.

ЦЕ СТРІЧА ВСЕЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШІКАГОВСЬКОЇ ГРОМАДИ. Причиніться й Ви до звеличання цього ВЕЧОРА У. Н. СОЮЗУ! Окружний Комітет Відділів УНСоюзу.

YOUTH SPRING FESTIVAL & BALL

IN THE BEAUTIFUL PILSEN PARK BALLROOM, 26th & ALBANY

will be held

SATURDAY, MAY 31st, 1952 AT 2:00 P. M.

Special midnite program. — You and your friends are cordially invited.

Ukrainian National Association District Committee.

ЗАМІТКА: Український День відбудеться в неділю, **ДНЯ 24. СЕРПНЯ** в **Riverview Park** на **Western і Roscoe Sts.** Свою участь в Манифестації Дня зголосили: **U. S. Senator Everett M. Dirksen, U. S. Congressman Timothy P. Sheehan, Chicago Tribune Commentator Robert R. Siegrist.** — Просимо здержатися на цей День з іншими імпрезами.

З ОСТАННІХ ДОПОВІДЕЙ

'З чим ідемо на Конґрес Українців?

На названу в заголовку тему виголосив в суботу 10 ц. м. в Нюарку і в неділю 11 ц. м. в Ню Йорку доклад ред. Іван Кедрин-Рудницький, уладжений тамошніми Відділами СУНД-у. З уваги на позицію докладчика в нашому політичному житті доклад цікавий головно тим, що він авторитетно, хоч і не офіційно, пояснював становище того українського політичного табору, що згуртований в Порозумінні Політичних Груп і Демократичному Блоці. — Докладчик, згадавши лише два перші Конґреси Українців в ЗДА з 1940 і 1944 рр., ширше зупинився на останньому конґресі з 5 і 6 листопада 1949 та на причинах, що викликали були різний підхід до УКК та палкі дебати внутрі громадянства. Докладчик зазначив, що поминає всі інші справи без уваги на їх вагу та порушує тільки те, що торкається консолідації на терені УКК. Характеризуючи останній Конґрес підкреслив його найбільший позитив — однозгідну національну маніфестацію назверх, що викликала прихильні відгуки в американській пресі. З неґативних рисок назвав 1) незручні вислови деяких чільних діячів, давніх керівників УКК, що мабуть л я к а л и с я „реформаторського" розгону новоприбулих і згори проголошували, що не може бути ніяких змін, 2) брак усякої дискусії на Конґресі і 3) політичні резолюції, прийняті в 4. точці, як „Становище 4-го Конґресу до українців поза Америкою". Докладчик вказав на компромісовий характер цих резолюцій, але оспорював їх, як внесення, на його думку, баламуцтва в поняття про політичний провід українців поза Україною. Кожна політична організація та ще й репрезентаційного характеру повинна мати ясне політичне обличчя і в такій засадничій справі, як питання політичного центру, не може бути неясностей. Кожна нація може мати тільки один керівний політичний центр, а ним є для України зреформований екзильний державний центр окупованої УНР у противенстві до окупаційного уряду совєтського. УКК це верхівка і також лише одна політична репрезентація американських українців перед американським світом. Під діючими силами в краю треба розуміти підпільний рух спротиву, що існував в Україні від самих початків совєтської окупації та проявився у збройному і пасивному спротиві, а після II. світової війни вилився у форми славної УПА. Подив для героїв того руху спротиву не може йти в парі з ставленням на одну площину чи навіть вивищуванням заснованих кілька років тому та законспірованих організацій — у відношенні до того центру, що є носієм українського правно-державному традиціоналізму і безперервности влади. Закордонне Представництво УГВР само у формулуванні свого відношення до УНРади признало її примат, що стоїть поза всіми сумнівами. Існування такого центру є базою політичної діяльности для всіх українських організацій у світі і всієї політичної акції, різних таборів, бо тільки тоді можна б боротися за відбудову української держави після поваления Совєтів, коли існує видимий знак існування тієї держави в постаті її леґального заступництва. Позатим на терні Конґресу й УКК повинна панувати консолідація, а співпраця всіх існуючих в ЗДА політичних груп повинна спіратися на здоровому компромісі. Провід повинен належати тим чотирьом давнім братсько-допомоговим організаціям, які створили все те, що новоприбулі тут застали, і які об'єднують масу свідомого і зорганізованого громадянства, та тим давнім і новозаснованим політичним організаціям, що репрезентують чітко означені політичні світогляди. При добрій волі можливий і такий здоровий компроміс і така співпраця всіх конструктивних українських сил в ЗДА та зокрема співпраця УКК і Представництва УНРади в ЗДА. Докладчик довше зупинився на відношенні сил в останньому УКК через постійну абсенцію дальше замешкалих членів і ствердив, що не можна скидати вину за всі нездорові наслідки такої абсенції тільки на членів УКК, неприхильних до УНРади, бо абсенція ніколи нікого в політиці не виправдує. Тому СУНД стояв завжди на становищі, що треба вичерпати всі можливості, які існують, щоб довести до активної участи в УКК і співпраці на його терені та конструктивної поправи відносин. Тому СУНД, хоч не член Дем. Блоку, піддержував прихильно й активно переговори Роб. Союзу і Дем. Бльоку з УКК і буде за ратифікацію на Конґресі прийнятої компромісової злагоди. Тому докладчик заявився рішуче проти всякої „революції" у відношенні до УКК, в минулому і тепер. Поголоски, наче б дем. табір приготовлявся до якоїсь опозиції на Конґресі, безпідставні, бо той табір взагалі не йде з ніякими опозиційними гаслами, а з конструктивною думкою із бажанням єдности, а не розбивання. Вказуючи на кілька прикладів неґативної, на думку докладача, практики останнього УКК, одночасно вказав на безперечні позитиви, на перше місце ставлючи тісну й найзгідливішу співпрацю на терені УКК українців членів обох американських політичних партій, що на терені своїх партій працюють в користь тої самої справи. Комплет „Українського Квартальника" це безумовно величезний осяг, абстрагуючи від недоліків. Політична праця на кожному трудному терені завжди обрахована на довшу мету і вона на око невидна, нале це не значить що її нема Теперішні американські прихильники України не з'явилися „з нічого" і заслуга УКК тут величезна та незаперечна. Докладчик відповідав на запити присутніх, згадуючи м. і. що всі культурні справи повинна поладжувати Культурна Рада, яка таки повинна повстати.

Приявний.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БРИДЖПОРТ, КОНН.

Шевченківські роковини.

Шевченківські роковини відбула укр. кат. громада в Бріджпорт, Конн. концертом у честь ґенія українського народу, що відбувся 27 квітня б. р. Концерт відспівано злученими хорами укр.-кат. громади в Стемфорді, якої диригентом є Д-р Василь Палідвор, і місцевим хором при гр.-кат. церкві під проводом проф. Івана Козака. П. Палідвор мав відчит, у якому — нав'язуючи до слів Шевченка — порушив актуальні справи, що зобов'язують нас навіть на американській землі. Хорові точки вийшли бездоганно: Гарною була деклямація п. Наталії Палідвор; п. Наталія також акомпаніювала при двох сольових піснях, що їх відспівав баритон Мирослав Стахів. Дуже гарний був виступ шкільних дітей, що в укр. строях вийшли разом на сцену та по черзі віддеклямували кожна свій вірш. Чистою укр. мовою віддеклямували дівчатка вже тут роджені, а найбільше всім подобалася деклямація 3-лтньої Малані Питльованої. Кінцева інсценізація „Невольник", укладу п. Палідвора, була добре відіграна й неодному витиснула сльозу з ока. Прикінці належало б подякувати хористам зі Стемфорду, що допомогли місцевому хорові відбути річницю пророка укр. народу, а п. Козакові за труд у підготованні добре зложеної програми.

Присутний.

МЕНВИЛ-МИЛСТОН, Н. ДЖ.

Громадянське діло.

Гарний доказ єдности української еміґрації, національної та громадської свідомости дали українські громадяни — старі та нові іміґранти — з околиць Менвіл-Милстон — Рарітан стейту Ню Джерзі проводячи збірку на весіллі п. Богдана Гнідя, що відбулося тут дня 3 травня ц. р.

На заклик п. Станислава Свіченюка і за активною допомогою дружби, п. Теодора Трензилюка, присутні сердечно відгукнулися і охоче зложили свої датки, щоб облегчити долю своїх братів, що залишились в Німеччині.

По $2 зложили: Богдан Гнідь, інж. О. Смішкевич, О. Гречка; С. Гаврилюк $1.50; по $1: І. Копела, Ст. Свіченнюк, Степанія Свіченюк, С. Мельничук, В. Я с и н о в с ь к и й, І. Довгий, Т. Ковальчин, І. Бердій, Т. Воробець, І. Обжанський, М. Попадюк, І. Волчук, В. Лаба, С. Баліцький, О. Деркач, п. Гранило, М. Белл, Е. Шіґера, Т. Трензилюк, І. Гвідь, І. Курилко, Н. Н. — Решту дрібними. — Разом зложено $30.95.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

Кожний свідомий українець, та кожна свідома українка, вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшувати кадри ідейних українських працівників.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ІЛІЯ МАЙСТРІВ, член від. 147 У. Н. Союзу в Алентавн, Па., помер 1. травня 1952 р. в 58. році життя. Покійний уродився в селі Корощуші, пов. Рудки, Галичина. До У. Н. Союзу вступив в 1929 р. Полишив жену Марію, сина Івана і дочку Катерину в краю і сина Стефана в Ню Йорку. Похорон відбувся 6. травня з похоронного заведення при участи знайомих та членів, на Фулертон Вілям Вебер Цвинтар. — В. Й. П.!

І. Федорак, секр.

ВАСИЛЬ С Е Н Ю К, довголітний член Тов. Запорозька Січ, від. 367 в Рачестер, Н. Й., упокоївся по довгій недузі, проживши 60 років. Полишив у смутку жену Еґнес і дочку Анну та сестри в краю. Похорон відбувся 24. квітня з дому жалоби на цвинтар White Haven, при участи родини, знайомих і членів. — В. Й. П.!

В. Попович

• РОЗШУКИ •

ЛУЧКА ІВАНА І МУРҐА ІВАНА з Борщева, котрі виїхали до U.S.A. перед війною, прошу їх, або хто знає про них, писати на адресу:
KROCZAK ANTIN
7 Castlereagk, Redfern, Sydney
Australia.

Филип Тарнавський
пошукує свого батька **АНТОНА ТАРНАВСЬКОГО**, народженого в селі Добковичі, повіт Ярослав, який виїхав до Америки перед першою світовою війною. Хто знає про нього, або він самий, прошу писати на адресу мого товариша:
SCHWAJAZEK ANTON
Muenchen 22, Diana str. 2/I
U.S.A. Zone, Germany

• ПРАЦЯ •

Потребуємо ПОРТЕРІВ. Кількагодинна праця денно від 5 до 10 веч. Зголошуватися до:
15-25 Whitehall Street
(близька S. Ferry, New York, N. Y.
Кімната 210
денно від 10. рано до 3. пополудні.

• Часописи — Журнали •

Вже третій рік появляється місячник „САМОПОМОЧІ"
„НОВИЙ СВІТ"
пресовий інформаційний орган новоприбулих у ЗДА
Річна передплата 1:20 дол.
Ціна одного числа 10 центів.
„Новий Світ" друкує також подяки спонзорам з нагоди 5-ліття прибуття скитальців до Америки.
Оголошення коштує лише 1 дол.
Адреса Редакції й Адміністрації:
"THE NEW WORLD"
P. O. Box 1084 Church St.
New York 7, N. Y.

ТЕПЕР ПОРА
ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ
AUTO REPAIR
GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають дипломи. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. К У Р С И ДЕННІ, ВЕЧІРНІ і НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Зал. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10th St.
NEW YORK CITY

ЗНАНА ЮВІЛЕРНА ФІРМА
ГОДИННИКИ
БРИЛЯНТИ
ПЕРСТЕНІ
РАДІЯ-ГРАМОФОНИ
ЗВУКО-ЗАПИСУВАЧІ
ФОТО-АПАРАТИ
МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ
Найнижчі ціни
18-місячні сплати
LONGINES
UNIVERSAL WATCH & JEWELRY CO
Н. ПІКЕНС, властитель
201 E. 14th Street, New York City (біля 3-ої Евеню)
Слухайте наші оголошення в радіопередачі п. Мельника і Чубатого.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА
ДЛЯ ЛЮБИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ І МУЗИКИ:
14 НАЙНОВІШИХ ПЛАТІВОК ЗА $10.00. (Наша пересилка).
5 Хорових: Через поле широкеє. Ой сивая зазуленька. Хор Проф. Кошиця з 1922 року. (Оригінальний). Чумацька пісня. Закувала. Хор П. Уґтлицького. Кум Бринь. Їхав козак. Муж. Хор. Понад садом. Ой на горі та сухий дубик. Хори жіночі.
5 Танґа, Серенади і найкращі соля: Через сад виноград. Вівці мої вівці. Сольо з орх. С. Крушельницька. Колись дівчино мила. І снилося. Сольо з орх. В. Тисяка. Ой там у лісі. Ірчик. І. Слободяна. Гей-го. Було не тужити. Чи справді. Прийде ще час. Винне літо. Осінь. (Танґа).
4 Найновіші платівки до танцю: Вальц Згода. Вальц Кохання. Скочна Коломийка. Гоп мої гречаники. Танець Лярися. Вальц Чари кохання. Всі ці платівки за 10 долярів. Принимаємо також доляри Канадійські, Англійські фунти і т. п. Висилаємо Українські Платівки по цілому світу. Жадайте наш Каталог. Пишіть нині:
SURMA BOOK & MUSIC Co.
11 EAST 7th STREET, NEW YORK 3, N. Y.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА МЕБЛІВ
SOUND FURNITURE MFG. CO.
430 E. 10th Street, New York 9, N. Y.
Вже тепер в нашому складі знаходяться чудові моделі найновіших меблів до спальні, їдальні й т. п.
Коли у Вас є думка, щоб як слід умеблювати свій новий дім, відновити старші моделі, або прикрасити мешкання для дітей, то звертайтеся до нас з повним довірям. Наші меблі є ґарантовані за якість й витривалість, а ціни приступні.
Позамісцеві замовці є обслужені нашим представником.
Телефонуйте: CA 8-4140.
Павло Марко, властитель.

ПЛАСТИНКИ — РЕКОРДИ
НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД
HANUSEY MUSIC COMPANY
724 Poplar Street Philadelphia 23, Pa.
Грамофони—потефони на легкі сплати.
Пишіть про безплатний каталог.

ДО УКРАЇНЦІВ
СТАРОЇ І НОВОЇ ЕМІҐРАЦІЇ!
Одинокий представник найкращих швайцарських годинників „ОМЕҐА" в самому серці української громади на півночі поручає найновіший модель „ОМЕҐА АВТОМАТІК" годинник, що самий накручується.
Великий вибір гарних 14-каратових виробів з золота і срібла на дарунки з різних нагод. Ми тішимося вже 39 років великою українською кліснтелею не лише в Шікаґо, але й висилаємо по всій Америці на C.O.D. замовлення. Ґарантуємо і звертаємо гроші, якщо нема 100% задоволення. Догідні сплати без відсотків. Говоримо по-українськи! Приходьте, телефонуйте, замовляйте поштою:
M. J. HARRIS JEWELER,
1949 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.
Tel.: Seleey 3-5753

Перевози - - - - - - - - Далекобіжні
УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ
335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2484

• Професійні оголошення •

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лічимо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі. В неділі від 11 до 1 попол.

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (коло 2nd Ave.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги. Flouroscony. X-Ray Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 p.m. В неділі від 10-2 попол.

Dr. J. D E R U H A
128 East 86th St., New York City
Над станцією собв. Лексінґтон Ев.
Окремі ждальні для жінок.
Ординує в будні дні 10-2 і 4-9 год.
Особливу увагу звертає на недуги мужчин і жінок, неправильности й ослаблення.
Покінчив студії в Европі.

БЕЗПЛАТНА ПРОБА
на ревматичні болі
АРТРИТИЧНІ
Коли Ви ніколи не вживали ліку званого ROSSE TABS на ці незначні мускулярні недомагання й болі, злучені з ревматизмом і вапненням жил, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СЬОГОДНІ на наш кошт. Його вживають тисячі людей впродовж 25 років.
БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ
Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пачку повної в е л и ч и н и. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛИЧОК. Коли не будете вдоволені паліятивною — часовою — полекшою, зверніть нам решту й не будете нам винні нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пішліть лише негайно Ваше імя й адресу до:
ROSSE PRODUCTS COMPANY
Dept. O-5,
2708 Parwell Ave., Chicago 45, Ill.

ПРОДАЖ НЕРУХОМОСТЕЙ -- Real Estate
Відвідайте нас, коли хочете купити або продати:
одно- або дводродинні доми, апартамент гавзи, фарми або літниськові доми, бизнесові об'єкти.
WALTER SHIPKA
100 — 2nd Ave. (bet. 5 & 6 Sts.) New York City
GRamercy 3-6761
Бюро відкрите кожного дня до 9. год. ввечорі; в суботи і неділі до 5. пополудні.

NEW YORK ——— NEW JERSEY
ОБЕЗПЕЧЕННЯ
(АСЕКУРАЦІЯ)
Дбайте про себе і про свій маєток: Обезпечуйте: меблі, вогонь, життя, вікна, крадіж, автомобілі, відшкодування, кожухи і біжутерію, випадки і слабість.
ANTHONY SHUMEYKO
277 East 10th Street, New York 9, N. Y. — AL. 48779

ШИФКАРТИ
ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.
ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кревних і знайомих до Америки зі скитальщини та інших країн.
ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнеси.
У всіх справах звертайтеся до звісного
НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., (Near Ave. A.) NEW YORK 3, N. Y.

• ЛЕКЦІЇ—НАУКА •

ЩОДЕННОЇ АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ найкраще можете навчитися слухаючи
РЕКОРДІВ (ПЛИТ),
виконаних випробованою машиновою системою. Телефонуйте увечорі:
CAnal 8-2796.

П І Я Н І С Т К А
КАЛИНА
ЧІЧКА-АНДРІЄНКО
дипломована в Берліні
— уділяє :—
ЛЕКЦІЇ ГРИ НА ФОРТЕПІЯНІ
Зголошення кожної пятниці і суботи між 7—8 год. ввечір в Літературно-Мистецькому Клюбі, 149 — 2-га Евеню в Ню Йорку.
Лекції відбуваються в Мангатані і Брукліні.
Тел.: DI 6-0736

МАШИНКИ
Пероблені до
ПИСАННЯ
англійські, ціна $25.00. Маємо також нові і перероблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові приряди. Потрібно аґентів.
ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6—7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

З. БЕРЕЗОВСКІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВИТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5746
Дві нові в модерні кольоніяльнім стилю каплиці.
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці масткового стану.
ІВАН БРОЩАК, нотар.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

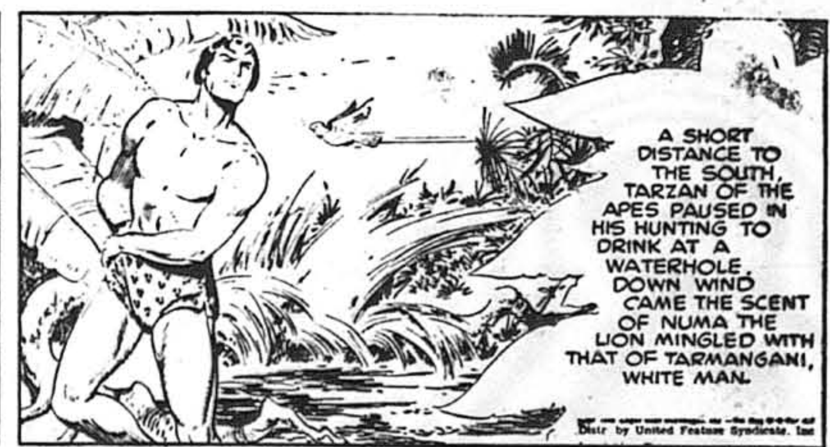
ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зарядже погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2836. Слід конфлікту.

„Бетті не пішла б сама, капітане". О'Рорке доводив нетерпляче. „Хтось або щось схопило її. Ми мусимо її знайти".

„Хто б не знайшов її", Вест казав, „нехай двічі вистрілить. Ми зустрінемося знову тут при заході сонця".

На короткій віддалі на південь Тарзан, малпочоловік задержався в своєму пошукуванні, щоб напитися води з джерела. З вітром доходив запах лева Нуми, змішаний з запахом Тарманґані, білої людини.